

Houtwal en Houtsingel

ACHTERGROND

Een houtsingel is een erfafscheiding, vaak ook tussen weilanden, die bestaat uit bomen zoals eik, ruwe berk, lijsterbes en/of struiken zoals meidoorn en hazelaar. Een houtsingel is een lijnvormige element van 4 tot maximaal 20 meter breed. Houtsingels lijken veel op houtwallen. Bij een houtwal is er sprake van een opgeworpen wal, waar de beplanting op staat. Langs houtwallen vind je vaak aan één of beide zijden greppels. Deze werden gegraven om met de vrijkomende grond de wal aan te leggen. De wallen waren tussen de 50 en 100 cm hoog.

Houtwallen en houtsingels werden ten tijde van de ontginningen op de hogere zandgronden aangelegd om vee en wild te keren en als eigendomsgrens, zoals sloten deden in het laagland. Ook leverde het vruchten, brandhout en geriefhout op voor gereedschapsstelen en palen. De meeste houtsingels en -wallen werden als hakhout beheerd omdat de boer verschillende houtdiktes nodig had en daarom tussen de 10-12 jaar afgezaagd. Door de komst van prikkeldraad, ruilverkavelingen en schaalvergroting zijn vele kilometers van deze elementen verdwenen.

De houtwal en houtsingel hebben landschappelijk en ecologisch een belangrijke functie. Ze zijn tevens van belang voor vleermuizen om zich te oriënteren en als verbindingzone voor vlinders en allerlei zoogdieren. Bovendien bieden ze vogels en kleine zoogdieren nestgelegenheid en voedsel. De zonkant van de houtwal is interessant voor insecten, amfibieën en reptielen, de schaduwkant voor varens en mossen. Op de wallen staan vaak veel paddenstoelen.

AANLEG

- Het aanplanten van een houtwal of singel kan plaats vinden tussen half november en half maart, mits het niet vriest.
- Voor de aanplant wordt vaak gekozen voor 2 tot 3 jarig bosplantsoen met de maat 60-80 tot 80-100 cm hoogte.
- Voordat de bomen en struiken kunnen worden aangeplant, dient u de grond los te maken. In de meeste gevallen kunt u volstaan met het frezen van de grond.
- Plant de houtsingel of houtwal in rijen aan met een plant-

Houtwal

Houtsingel

Houtsingel

afstand van 1,50 meter tussen de rijen en 1,50 meter tussen de planten in de rij.

- Plant de soorten aan in groepen van minstens 5-7 stuks per soort. Op die manier voorkomt u dat langzaam groeiende soorten worden overgroeid door snel groeiende soorten.
- Let op dat u niet te diep plant. De diepte is afhankelijk van de omvang van het wortelstelsel. Steek een gat, (houd de grond op de schop), plaats het plantsoen zo dat alleen de wortels in het gat zitten. Gooi de grond weer in het gat, terwijl u het plantsoen vasthoudt. De grond iets aanduwen.
- Boomvormers dient u in het midden van de singel aan te planten, struiken aan de randen.
- Plaats een afrastering op twee meter afstand van de aanplant, om de nieuwe aanplant tegen vraat door vee te beschermen.
- Geef de jonge aanplant met name de eerste twee jaar na aanplant voldoende water in droge perioden.

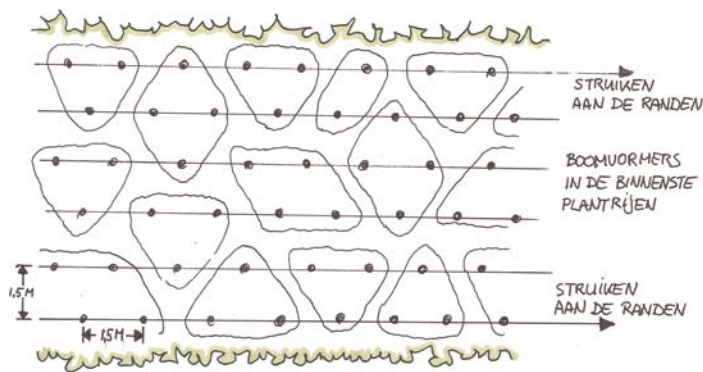
BEHEER

Goed onderhouden houtwallen en houtsingels bestaan uit een boom-, kruid-, en struiklaag. Houtwallen en houtsingels die niet worden onderhouden, groeien uit tot rijen hoge bomen zonder ondergroei. Ze bezorgen dan niet alleen de boeren overlast omdat ze bijvoorbeeld te veel schaduw veroorzaken, ze verliezen ook voor een groot deel hun waarde voor de natuur.

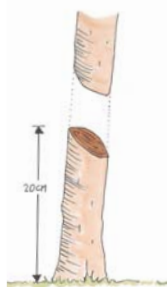
De meeste houtsingels en -wallen worden als hakhout beheerd en tussen de 10-12 jaar afgezet. Afzetten betekent dat de bomen en struiken tot 10 à 20 cm boven de grond worden afgezaagd. De bomen en struiken groeien uit zichzelf weer uit.

Bij voorkeur dient er kleinschalig gewerkt te worden waarbij niet alle singels tegelijk een onderhoudsbeurt krijgen. Om de variatie in leeftijd te krijgen kan steeds een gedeelte van de singel te worden afgezet.

Bij het afzetten is het in elk geval van belang dat er genoeg licht op de bodem valt om de stobben te laten uitlopen. Dat betekent vaak een vrij drastische dunning. Oude bomen blijven meestal staan, evenals bomen met holten die vaak het domein van vogels en vleermuizen zijn.

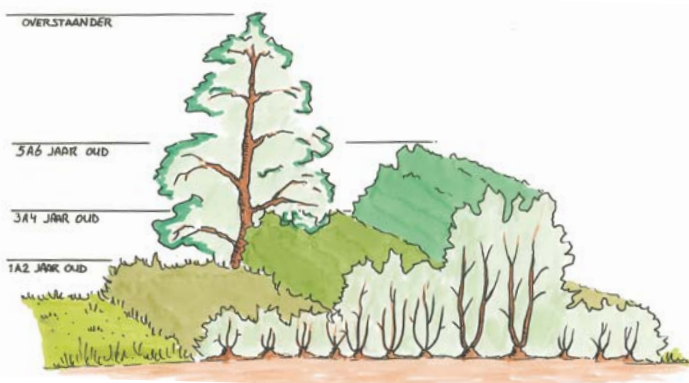
Plantschema

Afzetten

Houtwal

Hakhoutbeheer